

Kamer van Koophandel Oost Nederland Jaarverslag 2008

*Het lukt, met je eigen
Kamer van Koophandel*

KAMER VAN KOOPHANDEL

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Stimulering Regionale Economie	4
Duurzaam Just Do It	4
Diefstal in de Detailhandel	4
A1 blijft in beeld	4
Stofkam door bedrijventerreinen	5
Hoe fit is uw gemeente?	6
Groene Economie	6
Economische Visie Stedendriehoek	6
Scoren met GOAL!	7
Asbestrisico's in kaart gebracht	7
Mobiliteitsmanagement tegen files	8
Bezoek uit Münster	8
Keurmerk Veilig Ondernemen Centrum Voorthuizen	9
KvK organiseert ontmoeting tussen ondernemers en ROC	9
Centrummanager voor Zwolle	10
Ondernemersadvies en Handelsregister	11
Start en Ondernemerschap	11
Onderwijs en Ondernemerschap	13
Overdracht en Overname	14
Internationale Handel	15
Handelsregister	17
Wetten en Regels	18
Financiële resultaten	20
Geconsolideerde balans per 31 december	20
Financiële resultaten	21

Voorwoord

Graag presenteren wij het digitale jaarverslag van de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Naast registratie, informatie, voorlichting en advies rondom het ondernemerschap hebben wij via talrijke projecten gewerkt aan de versterking van de regionale economie. Samen met sociale partners en besluitvormende gremia binnen de politiek.

De effecten van de kredietcrisis waren in 2008 al enigszins merkbaar, maar het economisch klimaat in Oost-Nederland was nog redelijk.

Wilt u (nog) meer weten over onze activiteiten, of heeft u tips voor ons? Laat het ons even weten!

Uw vragen en reacties zijn van harte welkom!

Gaston Sporre

Voorzitter

ONZE VISIE

Wij staan voor een uitstekend ondernemersklimaat in ons gebied. Als partner in business informeren en adviseren wij bestaande en nieuwe ondernemers over succesvol en vernieuwend ondernemerschap. Als initiator van projecten en regisseur van samenwerking tussen betrokken partijen in de regio brengen wij kansen en omstandigheden voor bestaande en nieuwe ondernemers op een steeds hoger niveau.

Stimulering Regionale Economie

DUURZAAM JUST DO IT

Met ondersteuning van de Kamer vond in november in het Dolfinarium te Harderwijk het duurzaamheidscongres plaats met de uitdagende titel 'Duurzaam Just Do It'. Op de stand van de Kamer van Koophandel konden belangstellenden een MVO-scan uitvoeren, toegespitst op de fase waarin het bedrijf verkeert (starter, uitbreiding, verhuizing).

Eén van de hoogtepunten was de uitreiking van de 'Duurzaam Just Do It Bokaal'. De jury, waarin de KvK ook zitting had, was onder de indruk van alle genomineerden en de wijze waarop zij aandacht besteden aan het belang van duurzaam ondernemen. De uiteindelijke winnaar was Hortensia Kwekerij De Stadsweiden uit Harderwijk. De kwekerij neemt deel aan het Milieu Project Sierteelt, waarbij uitermate kritisch wordt gekeken naar het gebruik van energie, bestrijdingsmiddelen en kunstmest en de afvoer van afvalstoffen.

Ter gelegenheid van dit congres heeft de Kamer van Koophandel een aantal documenten samengesteld gericht op zaken die in belang zijn van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Het gaat daarbij om MVO in uw bedrijf, Duurzaam inkopen, MVO bij import en export, Personeel, Duurzame energie, Subsidies en regelingen en Cradle to Cradle (volledig hergebruik van stoffen).

DIEFSTAL IN DE DETAILHANDEL

Op de bijeenkomst 'Diefstal in de Detailhandel' van de Kamer van Koophandel in Apeldoorn kwamen verschillende aspecten van criminaliteit aan bod en, nog belangrijker, werden mogelijke oplossingen voor veilig ondernemen gegeven. Veiligheidsexpert Fred Stuij gaf tips om een overval en winkeldiefstal te voorkomen.

De bezoekers leerden dat met kleine maatregelen al veel leed voorkomen kan worden. Alex Hogeslag van winkelcentrum Colmschate in Deventer legde uit hoe het unieke camerasysteem in het winkelcentrum werkt. Met spannende bewakingsbeelden liet hij zien dat criminelen op elke plek in het winkelcentrum gefilmd worden. Een echte nepdief vertelde op boeiende wijze hoe hij te werk gaat als hij op 'dievenpad' gaat. Vijf bezoekers werden verblijd met een 'testdiefstal'. Daarmee konden zij te weten komen hoe 'diefstalproof' hun winkel is.

A1 BLIJFT IN BEELD

Ook in 2008 was de A1 weer in beeld. De investeringen voor de capaciteitsuitbreiding van deze snelweg zijn meer dan maatschappelijk rendabel en leveren meer op dan de huidige investeringen in het Nederlandse hoofdwegenet. Dat zijn de conclusies van een onderzoek dat uitgevoerd werd in opdracht van het bedrijfsleven. Bovendien is medefinanciering vanuit de markt en de regio pas mogelijk als minister Eurlings zorgt voor financiële dekking in het Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT).

Stimulering Regionale Economie

Samen met werkgevers- en brancheorganisaties drong de Kamer van Koophandel Oost Nederland erop aan de planstudie spoedig te starten. Het bedrijfsleven wil niet wachten tot het moment dat de nu al bestaande knelpunten nog verder gegroeid zijn.

Er is dus nog steeds veel werk aan de lobby-winkel. Daarom is het van belang de aandacht in Den Haag vast te houden. Met een website (www.a1aorta.nl) en pakkende A1 filmpjes wil de regio de politiek, maar ook het bedrijfsleven maandelijks gaan informeren over de stand van zaken. Dit alles onder het motto: van een mooie snelweg naar een mooie 'snelle' weg!

STOFKAM DOOR BEDRIJVENTERREINEN

In de regio Zwolle is hard gewerkt aan het opknappen van bedrijventerreinen. Veel bedrijventerreinen uit de jaren zestig, zeventig en tachtig van de vorige eeuw zijn ingericht conform de eisen uit die jaren. Intussen is het verkeer toegenomen, de werkgelegenheid gegroeid en zijn veel bedrijven van functie veranderd. Onder de vlag van parkmanagement gaat de stofkam door deze bedrijventerreinen. De Kamer van Koophandel is betrokken bij diverse projecten, waaruit hier een kleine greep:

STEENWIJKERLAND

Op het bedrijventerrein Groot Verlaat zal de verkeersontsluiting worden verbeterd. Ook in Oldemarkt is de aansluiting van het bedrijventerrein

op de provinciale weg niet optimaal. Op alle bedrijventerreinen zal het openbaar groen opnieuw en het aanzicht van bedrijven verder aangepakt worden.

OMMEN

Voor bedrijventerrein De Strangen is afgesproken de kwaliteit en duurzaamheid te verbeteren. Het gaat daarbij onder meer om verbetering van de uitstraling van het terrein.

KAMPEN

In Kampen zijn lokaal bedrijfsleven, gemeente en Kamer van Koophandel volop bezig met het opknappen van het bedrijventerrein Haatland. Er is een start gemaakt met de reconstructie van de Haatlanderdijk en er zijn zuilen met routeplannen geplaatst. Een terreinbeheerder ziet in opdracht van de ondernemersclubs erop toe dat de kwaliteit van het terrein op een hoog niveau komt en blijft. Op het oudste deel van het terrein verkassen bedrijven naar andere locaties in Kampen, zodat dit deel opnieuw ingericht kan worden.

ZWOLLE

Op industrieterrein Marslanden is de opknapbeurt inmiddels in een vergevorderd stadium. Waar nodig worden wegen aangepakt, parkeren in het groen verboden en vervangende parkeergelegenheid geboden en de groenstructuur eenduidig ingericht. Op het terrein Oosterenk wordt gezocht naar oplossingen voor het parkeerprobleem.

Stimulering Regionale Economie

HARDENBERG

Op bedrijventerrein Bruchterweg/Nieuwe Haven wordt hard gewerkt aan de verbetering van de wegen op dit terrein.

HOE FIT IS UW GEMEENTE?

In 2008 organiseerde de Kamer van Koophandel in een aantal gemeenten Zakenavonden. Onder het motto 'Hoe fit is uw gemeente?' gaven de accountmanagers van de KvK een schets van de lokale economische ontwikkeling en is hierover gediscussieerd met aanwezige ondernemers. In het tweede deel van de avond was er veel ruimte voor netwerken.

De Zakenavonden vonden plaats in de gemeenten Tubbergen, Enschede-Oost, Olst-Wijhe, Epe, Rijssen-Holtten, Hattem, Ommen, Borne, Staphorst en Heerde. In 2009 wordt de serie Zakenavonden voortgezet zodat uiteindelijk alle gemeenten in het KvK-werkgebied aan de beurt komen. De Zakenavonden werden in 2008 door bijna 600 ondernemers bezocht.

GROENE ECONOMIE

Op de Noordwest Veluwe loopt sinds afgelopen jaar de pilot van de provincie Gelderland over de zogenaamde 'Bio Based Economy'. Dit is een economie waarin bedrijven zoveel mogelijk economische gebruikswaarde uit biomassa halen voor niet-voedseltoepassingen. Voorbeelden daarvan zijn: bioplastics, energie en 'kunstmest' via vergisting van natte mest.

Om hieraan (verdere) invulling te geven wordt onder meer een conceptenboek gepubliceerd waarin tien concepten staan beschreven. Bovendien zal een innovatiekring worden georganiseerd waarin geïnteresseerde bedrijven en kennisinstellingen ideeën en ervaringen kunnen uitwisselen.

ECONOMISCHE VISIE STEDENDRIEHOEK

In Deventer en Teuge werden twee grote bijeenkomsten georganiseerd, zogenaamde beursvloeren. Deze beursvloeren waren bedoeld om projecten op te halen bij het bedrijfsleven die gevolg geven aan de Economische Visie Stedendriehoek.

Hieruit ontstond een uitvoeringsprogramma, genaamd projectenboek. Dit projectenboek werd gepresenteerd op het netwerkevenement People's Business in november. De projecten in het projectenboek worden nu beoordeeld en eventueel voorzien van subsidie-advies, doorverwijzing binnen de zakelijke netwerken, ondersteuning door kennis vanuit Saxion of de ROC's, etc. Het projectenboek wordt intensief begeleid door de Kamer van Koophandel.

Inmiddels is Dries Crama als programmadirecteur aangesteld. Hij zal voor de uitvoering van de Economische Visie zorgen met als speerpunten innovatie, arbeidsmarkt en vestigingsklimaat. Ondersteund door programmamanager Louis Roxs zal hij vanuit het KvK-Ondernemingshuis Apeldoorn in de komende jaren nieuwe projecten stimuleren en initiëren bedrijven en onderwijs- en

Stimulering Regionale Economie

onderzoekstellingen aan elkaar koppelen en met lobbyactiviteiten proberen om subsidiekansen te verzilveren.

SCOREN MET GOAL!

Hoe beperken we de administratieve lasten die het gevolg zijn van gemeentelijke regels?

Negen gemeenten in de regio Zwolle, VNO-NCW, MKB IJssel-Vecht en Kamer van Koophandel sloegen in 2008 de handen ineen om deze vraag te beantwoorden. Onder regie van de stuurgroep GOAL hielden de deelnemende gemeenten gemeentelijke wetgeving en verordeningen tegen het licht.

De uitkomsten: in alle gemeenten komen regels voor die afgeschaft kunnen worden. De meeste winst valt echter te halen in het omzetten van gemeentelijke verordeningen in algemene regels en het vereenvoudigen van deze verordeningen.

Het maximaal haalbare resultaat is aanzienlijk. De aanvraagtijden voor vergunningen et cetera kunnen per jaar verminderen met bijna 100.000 weken. De administratieve lasten voor bedrijven kunnen hierdoor met € 900.000 afnemen. Een mooie score!

ASBESTRISICO'S IN KAART

In de afgelopen jaren is bij twee branden in Rijssen en Vroomshoop (gemeente Twenterand) asbest vrijgekomen. De nasleep van deze branden heeft de gemeenten en de naburige bedrijven veel schade opgeleverd. Uit veiligheidsoverweging

zijn nabijgelegen panden ontruimd en kwamen sommige bedrijven meerdere dagen stil te liggen met alle economische schade van dien. De Kamer van Koophandel Oost Nederland heeft samen met het georganiseerde bedrijfsleven een inventarisatie uitgevoerd naar panden binnen de gemeente Rijssen-Holtten waar asbest aanwezig is.

Daarnaast is in een stuurgroep samen met de gemeente overleg gevoerd om de mogelijkheden van een preventieve aanpak te onderzoeken. Het valt te overwegen preventief asbestdaken te saneren om bij eventuele toekomstige branden de schade te beperken. Uiteraard wordt daarbij gezocht naar financiële voordelen om bedrijven te stimuleren tot sanering over te gaan. Op initiatief van de Kamer van Koophandel Oost Nederland vond in juni 2008 in Rijssen een informatiebijeenkomst plaats waarin de burgemeesters van beide gemeenten over hun ervaringen vertelden. Vanuit de Kring Werkgevers Rijssen werden de ervaringen van de ondernemers ingebracht.

Ook werd stilgestaan bij de mogelijkheden van een preventieve aanpak. De Milieucommissie Bedrijfsleven Overijssel bekijkt samen met de provincie Overijssel de gevolgen van een asbestbrand en de (subsidie)mogelijkheden.

Stimulering Regionale Economie

MOBILITEITSMANAGEMENT TEGEN FILES

Files veroorzaken we met elkaar, dus moeten we de oplossing daarvoor ook met elkaar zoeken. Dat is in één zin de filosofie achter een nieuw gebiedsgewijs project voor mobiliteitsmanagement dat de Regio Twente, VNO-NCW en de ANWB samen met de Kamer van Koophandel Oost Nederland hebben opgepakt.

Wie regelmatig in de spits over de A1 rijdt, merkt dat het aan het begin van de week drukker is, dan aan het einde van de week. Met name op maandag en dinsdag is er een lange file te vinden op de Auke Fleeërstraat in Enschede. Waarschijnlijk komt dit doordat veel bedrijven hun teamvergadering op maandag of dinsdag plannen. Als de helft van de bedrijven deze vergadering verplaatst naar het einde van de week, scheelt dat enorm in de drukte. Daarnaast rijden veel mensen tussen half acht en negen uur naar kantoor om vervolgens de dag te beginnen met het bekijken van hun e-mail. Het gevolg is wel dat ze twintig minuten in de file staan. Zouden ze thuis hun e-mail controleren en daarna naar kantoor gaan, hebben ze geen file en winnen ze twintig minuten arbeidstijd.

Deze voorbeelden geven aan in welke richtingen bij het mobiliteitsmanagementproject wordt gedacht. Een landelijke brochure van VNO-NCW noemt drie oplossingsrichtingen: zoveel mogelijk vermijden van autogebruik, stimuleren van werken op afstand en stimuleren van flexibele werkpatronen. Het is de bedoeling om deze zomer één of twee

pilotprojecten te starten op bedrijventerreinen in Oost-Nederland waar de filedruk dagelijks voelbaar is. Mobiliteitsmanagement is bedoeld als ondersteunende factor naast de verdere capaciteitsuitbreiding en de verbetering van het bestaande wegennet.

BEZOEK UIT MÜNSTER

Een groep van veertig bestuursleden en partners van de Handwerkskammer Münster heeft eind mei een tweedaags bezoek gebracht aan Twente. Onder leiding van de president van de Handwerkskammer, Hans Rath, liet men zich vooral informeren over het opleiden van personeel in Nederlandse bedrijven en het Nederlandse opleidingssysteem.

Op de eerste dag werd een bezoek gebracht aan de kozijnenfabriek Hebo in Hengevelde waar een enthousiaste directeur Norbert Kuipers uitleg gaf over de productieprocessen. Ook deelde hij met de bezoekers zijn ervaringen over hoe hij medewerkers tot gekwalificeerde arbeidskrachten opleidt. Na de middag liet de delegatie zich informeren over de herontwikkeling van Roombeek in Enschede. De tweede dag werden onderwijsinstellingen bezocht.

Stimulering Regionale Economie

VEILIG ONDERNEMEN IN VOORTHUIZEN

Het centrum van Voorthuizen krijgt het Keurmerk Veilig Ondernemen. Daarvoor hebben ondernemers, gemeente, politie, brandweer, Kamer van Koophandel en Wijkplatform Voorthuizen Centrum de handen inééngeslagen.

Voordat het keurmerk kan worden afgegeven, moet een aantal zaken in kaart worden gebracht. De eerste fase daarvan is afgerond. Begin februari werd een enquête gehouden onder alle ondernemers. Daaruit bleek onder andere dat bijna de helft van de ondernemers geen onveiligheidsgevoelens heeft.

Een aantal andere ondernemers vindt, dat de kans om slachtoffer van een misdrijf te worden, de laatste tijd wel is toegenomen. Eén vijfde heeft wel eens iemand op heterdaad betrapt, maar slechts in elf procent van de gevallen heeft men daar ook aangifte van gedaan. Ongeveer de helft van de ondernemers heeft wel eens te maken gehad met vernieling of bekladding van hun winkel.

In april is met alle betrokken partijen een zogenoemde dag- en avondschoonwandeltocht gelopen. Tijdens deze uitgebreide rondgang door het winkelgebied van Voorthuizen is gelet op zaken als veiligheid, bestrating, vuil, uitstalling, verlichting, etc. Deze schoonwandeltocht was de derde stap in het proces van het Keurmerk Veilig Ondernemen. Uiteindelijk zullen deze activiteiten tot concrete maatregelen moeten leiden om een schoon, heel en veilig

centrum van Voorthuizen te behouden en waar nodig te verbeteren. Er wordt naar gestreefd om 30 augustus tijdens het VoorthuizenOpent festival het eerste certificaat te kunnen ontvangen van het Kiwa, een onafhankelijk keuringsinstituut.

ONDERNEMERS ONTMOETEN ONDERWIJS

Bedrijven moeten steeds meer inspanningen verrichten om goed opgeleid en gemotiveerd personeel te vinden. Het ROC van Twente, MKB Oost-Nederland en de Kamer van Koophandel Oost Nederland hebben daarom het initiatief genomen om ondernemers in contact te brengen met het beroepsonderwijs door middel van de beroepenmanifestatie Job Quest. Dit jaarlijkse evenement is bedoeld om tweedeklassers in het VMBO te helpen bij hun opleiding- en beroepskeuze. In drie dagen tijd (18 t/m 20 maart 2008) hebben ruim 4.000 leerlingen Job Quest bezocht.

De aanwezige ondernemers konden een bezoek brengen aan de stand van de branche waarin hun bedrijf actief is. Tegelijkertijd konden zij zien op welke wijze andere branches zich presenteren om jongeren naar zich toe te trekken. Aansluitend wisselden de ondernemers onderling van gedachten over de wijze waarop hun bedrijf de contacten met het beroepsonderwijs kan verstevigen om zo meer grip te krijgen op de toekomstige personeelsvoorziening.

Stimulering Regionale Economie

CENTRUMMANAGER VOOR ZWOLLE

In Zwolle is een centrummanager aangetrokken, die in de binnenstad namens gemeente, horeca, winkeliers, vastgoed, markt en Kamer van Koophandel gaat werken. Deze centrummanager zal projecten - onder meer op gebied van veiligheid - in de binnenstad gaan trekken.

Daarnaast gaat hij met ondernemers rond de tafel om te bespreken hoe opvallende gaten en uitbreidingen in het winkelapparaat opgevuld kunnen worden. Verder zorgt hij bij ondernemers voor meer draagvlak voor evenementen. De Kamer van Koophandel levert in de eerstkomende twee jaar een financiële bijdrage aan het project centrummanagement.

Ondernemersadvies en Handelsregister

START EN ONDERNEMERSCHAP

Aspirant en gevestigde ondernemers wenden zich met hun vragen over alle aspecten van ondernemerschap steeds vaker als eerste tot de Kamer van Koophandel. De wijze waarop ze die voorlichting ontvangen varieert van gesprekken, onze uiterst complete website, de Kamerkrant, via e-mails tot praktische seminars, netwerkbijeenkomsten en grootschalige evenementen. Marktonderzoek onder startende ondernemers resulteerde in een volledig herzien Startersmagazine en een webbased Ondernemingsplan.

- www.kvk.nl/startersmagazine
- www.kvk.nl/ondernemingsplan

ADVIESGESPREKKEN EN SPREEKUREN

Adviseurs van de Kamer van Koophandel maken tijdens adviesgesprekken vragen en oplossingen inzichtelijk. Voor complexe vragen en als intensieve begeleiding bij de bedrijfsvoering is gewenst, wordt doorverwezen naar gespecialiseerde marktpartijen uit het kennisnetwerk van de Kamer van Koophandel. Spreekuren worden verzorgd door vertegenwoordigers van een aantal beroepsorganisaties, zoals de advocatuur, het notariaat en de assurantiebranche maar ook door Syntens, Ondernemersklankbord, de Industrie und Handelskammer en gemeentelijke instanties.

- www.kvk.nl/advies

SEMINARS, CURSUSSEN EN TRAININGEN

(Aspirant) ondernemers kunnen hun parate kennis en hun vaardigheden ontwikkelen door middel van

korte, praktijkgerichte bijeenkomsten, tegenwoordig Up Dates genoemd. De seminars worden inhoudelijk voortdurend geëvalueerd en zonodig aangepast aan de actualiteit.

Samenwerking met deskundigen uit de praktijk is hierbij van belang om ondernemers optimaal te informeren. De Kamer van Koophandel is daarmee dé ontmoetingsplaats waar kennispartners en ondernemers ervaringen en nuttige informatie uitwisselen.

- www.kvk.nl/updates

KVK STARTERSDAG 2008

De Startersdag is nog steeds het grootste, landelijke evenement voor gestarte en serieus voorbereidende starters waar vragen worden beantwoord en starters hun eerste schreden zetten bij de opbouw van een zakelijk netwerk. 2550 belangstellenden bezochten de Startersdag in Apeldoorn, Enschede en Zwolle. Zij konden in één dag hun kennis uitbreiden door presentaties bij te wonen, de informatiemarkt te bezoeken, één-op-één gesprekken met adviseurs te voeren, recent gestarte ondernemers naar hun ervaringen te vragen of deel te nemen aan activiteiten die georganiseerd werden door netwerkorganisaties van jonge ondernemers.

De stimulering van het ondernemerschap bij de onderwijsinstellingen in onze regio kreeg verder gestalte door de onderwijsinstellingen inhoudelijk en organisatorisch te betrekken bij de Startersdag. Bezoekers en participanten hebben de Startersdag als inspirerend en informatief ervaren.

- www.kvk.nl/startersdag

Ondernemersadvies en Handelsregister

VOORLICHTINGSBIJEENKOMSTEN

Nederland onderneemt en het animo voor het ondernemerschap is groot. De Kamer van Koophandel organiseert, veelal in samenwerking met verschillende lokale partners, voorlichtingsbijeenkomsten voor (startende) ondernemers. Daarmee wordt op pro-actieve en professionele wijze ingespeeld op de behoefte aan deskundige en doelgroepspecifieke voorlichting over het starten van een eigen bedrijf. Zo werden bijeenkomsten georganiseerd in samenwerking met banken, accountants, CWI's en onderwijsinstellingen.

NETWERKBIJEENKOMSTEN

De Kamer van Koophandel organiseert en faciliteert op verschillende manieren netwerkbijeenkomsten voor recent gestarte ondernemers. Deze groep ondernemers bouwt immers nog aan een zakelijk netwerk waarin praktijkervaringen, in een vertrouwde omgeving, met gelijkgestemden kunnen worden uitgewisseld. De Kamer van Koophandel neemt actief deel aan netwerkbijeenkomsten, ondersteunt netwerkorganisaties bij hun activiteiten en verzorgt presentaties.

 www.kvk.nl/netwerken

IKSTARTSMART© SALLAND

In samenwerking met Ontwikkelingsmaatschappij Oost NV, de Provincie Overijssel en de gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte heeft de Kamer van Koophandel het project IkStartSmart©

Salland voortgezet. 58 starters zijn intensief ondersteund en begeleid bij de ontwikkeling van hun ondernemerscompetenties. De deelnemers konden gedurende het project gebruik maken van professionele ondernemerscoaches, een trainingsprogramma bij de Kamer van Koophandel en Saxion, intervisiebijeenkomsten en netwerkbijeenkomsten.

IKSTARTSMART© GELDERLAND

De drie Gelderse Kamers van Koophandel hebben in 2008 het project IkStartSmart© Gelderland van de grond getild. Dankzij financiële ondersteuning van de Provincie Gelderland, de deelnemende gemeenten en een eigen bijdrage kunnen de deelnemers gebruik maken van professionele coaching, training, netwerkbijeenkomsten, advies en een eigen community op internet. Het project beoogt gedurende drie jaren 1400 aspirant en recent gestarte ondernemers een stevige impuls te geven bij de ontwikkeling van hun persoonlijke en zakelijke doelstellingen.

 www.ikstartsmart.nl

STARTERSPARAPLU REGIO ZWOLLE

Startersparaplu is een informeel samenwerkingsverband in de regio Zwolle tussen onder meer KvK, VU/Windesheim, Ondernemerscontactgroep en de Gemeente Zwolle. Startersparaplu stelt zich ten doel om het brede scala aan activiteiten, waaronder netwerkbijeenkomsten en het event 'StartersABC', te bundelen en deze inzichtelijk te maken voor startende ondernemers.

Ondernemersadvies en Handelsregister

Tijdens het event 'StartersABC' 2008 kregen starters de gelegenheid om tijdens info-pitches hun bedrijf voor het voetlicht te brengen. Ook konden zij nieuwe contacten leggen, zowel onder elkaar als ook met non-for-profit organisaties uit de regio Zwolle.

[ONDERNEMERSHUIS HARDENBERG EN STICHTING KENNISNETWERK STEENWIJKERLAND](#)

De Kamer van Koophandel ondersteunt de ambities van de gemeenten Hardenberg en Steenwijkerland om (startend) ondernemerschap extra te stimuleren. Dat komt het ondernemersklimaat ten goede. De seminars, netwerkbijeenkomsten en informatiebijeenkomsten die lokaal georganiseerd werden, zijn door bezoekers positief ontvangen.

[ONDERNEMERSADVIES EN HANDELSREGISTER IN CIJFERS 2008](#)

Bezoekersaantallen	79750
Deelname aan seminars	3868
Bezoekers Startersdag	2550
Adviesgesprekken Start	830
Nieuwe Inschrijvingen	17000
Uitschrijvingen	8100
Starterspakket/Startersmagazine	2480

ONDERWIJS EN ONDERNEMERSCHAP

[PROMOTIE ONDERNEMERSCHAP](#)

De Kamer van Koophandel stimuleert het ondernemerschap in het onderwijs. Door middel van steun aan verschillende projecten en het verzorgen van gastlessen voor VMBO tot universiteit wil de KvK leerlingen en studenten kennis laten maken met het ondernemerschap. Het Startersspel voor het VMBO, de betrokkenheid van de KvK bij de initiatieven van Jong Ondernemen voor het MBO en HBO en de jurering bij Ondernemerschapsminoren op het HBO zijn hiervan enkele aansprekende voorbeelden. Uiteraard heeft dit thema een plaats gekregen op de KvK-website. Hier is per onderwijsniveau informatie te downloaden over de verschillende landelijke en regionale initiatieven op dit gebied.

 www.kvk.nl/onderwijs

[ROUTE SUC66 - WORKSHOPTRAJECT VOOR STUDENTONDERNEMERS](#)

De Kamer van Koophandel heeft in 2008 in samenwerking met Young Business Professionals zes bijeenkomsten georganiseerd voor jonge (student)ondernemers. Tijdens de bijeenkomsten leerden studenten de ins en outs van ondernemerschap kennen. Ook een gevestigde ondernemer wist de deelnemers te prikkelen met zijn succesverhaal. Het traject is gesubsidieerd door de Provincie Overijssel. In 2009 wordt dit traject voortgezet, nu ook voor (student) ondernemers die zijn aangesloten bij Nikos, de studentondernemersvereniging van de UT.

Ondernemersadvies en Handelsregister

DOCENTEN ENTHOUSIASMEREN VOOR HET ONDERNEMERSCHAP

Omdat bij veel docenten actuele kennis over en praktijkervaring met ondernemerschap ontbreekt, is het project Leren (en) Ondernemen voor docenten van Saxion Hogescholen voortgezet. Ook enkele docenten van ROC Aventus hebben in 2008 deelgenomen aan dit traject. Docenten maken in een kort en intensief programma kennis met het ondernemerschap vanuit verschillende invalshoeken uit de ondernemerspraktijk. Door de mix van HBO en MBO-docenten vond er veel uitwisseling van ervaringen plaats.

OVERDRACHT EN OVERNAME

STARTEN DOOR OVERNAME

Voor deze bijeenkomsten in Apeldoorn, Enschede en Zwolle deelden Andy de Bont en André Eshuis van Lamers Natuursteen in Almelo hun ervaringen met startende ondernemers die door een overname willen beginnen. Op een inspirerende manier en met de nodige humor wisten zij van de avonden een succes te maken. Onderwerpen als 'wat zijn succesfactoren', 'welke financieringsmogelijkheden zijn er' en 'waar moet ik op letten bij het overnemen van een bedrijf' kwamen ter sprake.

SPREEKDAGEN BEDRIJFSOVERNAME

Voor het eerst zijn dit jaar spreekdagen georganiseerd voor hen die een bedrijf willen kopen. In twee achtereenvolgende gesprekken kregen (startende) ondernemers op hun situatie toegespitste informatie over het overnemen van

een bedrijf.

THEMADAG BEDRIJFSOVERDRACHT

'Wat is úw bedrijf straks waard?' dat was het thema van de Themadag Bedrijfsoverdracht op 19 mei in Garderen. Meer dan 300 ondernemers woonden presentaties bij die verzorgd werden door medewerkers van accountantskantoren, banken, bedrijfsadviesbureaus, een advocatenkantoor, een notariskantoor en de Kamer van Koophandel. Hierbij kwamen alle aspecten die bij een bedrijfsoverdracht aan de orde kunnen komen aan bod en in het bijzonder de waardebepaling. Daarnaast konden de deelnemers op het informatieplein terecht voor antwoorden op hun specifieke vragen. Van deze mogelijkheid werd veel gebruik gemaakt. De uitspraak 'erg veel wijzer geworden' van een van de deelnemers onderstreept dit dan ook.

SEMINAR DE WAARDE VAN UW BEDRIJF

'De waarde van het bedrijf' is logischerwijs een van de meeste gewilde onderwerpen voor een ondernemer. Daarom vonden in oktober twee bijeenkomsten plaats over bedrijfswaardering. Aan de hand van praktijkvoorbeelden werd ingegaan op deze complexe materie.

SPREEKDAGEN BEDRIJFSOVERDRACHT

Onder het thema met de ludieke titel 'Weten waar Abraham de mosterd haalt' zijn voor ondernemers die overwegen om hun bedrijf te verkopen in het najaar spreekdagen georganiseerd. In twee achtereenvolgende persoonlijke gesprekken met

Ondernemersadvies en Handelsregister

specialisten kregen zij advies over de te nemen stappen, waaronder waardering en fiscaliteiten. De gesprekken konden voor de deelnemers dienen als een eerste oriëntatie, als klankbord en als second-opinion. De spreekdagen werden in Apeldoorn, Zwolle en Enschede gehouden.

Vóór het kantoor in Enschede en in Zwolle was zelfs een heuse 4-meter hoge Abraham opgesteld om ondernemers op de bijeenkomsten te attenderen, hoewel niet alléén 50-plussers overwegen hun bedrijf te verkopen.

OVERDRACHT EN OVERNAME IN CIJFERS 2008

Bezoekers Themadag Bedrijfsoverdracht	222
Deelname Seminars Overdracht en Overname	120
Adviesgesprekken Overdracht en Overname	179

INTERNATIONALE HANDEL

VOORLICHTING INTERNATIONALE HANDEL

Dagelijks melden veel ondernemers zich met vragen over het zakendoen over de grens. Veel via telefoon of e-mail, maar ook worden regelmatig ondernemers bezocht om bij hen in het bedrijf de internationale strategie en mogelijkheden te bespreken. In 2008 heeft de afdeling Internationale Handelsbevordering IHB zo'n 4.500 vragen verwerkt van ondernemers op het gebied van internationale handel en exportdocumenten.

Een ruime hoeveelheid adviesgesprekken is gevoerd waarin in een tijdsbestek van ongeveer een uur dieper is ingezoomd op een specifiek

vraagstuk van die ondernemer op het terrein van internationaal zakendoen.

 www.kvk.nl/advies

SUBSIDIEREGELING 'PROGRAMMA VOOR STARTERS OP BUITENLANDSE MARKTEN'

De Kamer van Koophandel is landelijk de belangrijkste uitvoerder van de succesvolle subsidieregeling 'Programma voor Starters op Buitenlandse markten' (PSB) van het ministerie van Economische Zaken. De Kamer begeleidt ondernemers bij hun eerste stappen richting een voor hen nieuwe buitenlandse markt. Maar liefst 58 bedrijven zijn op deze wijze in Oost Nederland geholpen. Op 1 januari 2009 is de regeling uitgebreid en omgedoopt in Prepare2Start en zullen nog meer ondernemers via deze regeling ondersteuning krijgen bij het ontwikkelen van hun internationale ambities.

 www.kvk.nl/p2s

INTERNATIONALE HANDELSDAG 2008

In april hebben de Kamers van Koophandel voor de derde keer de Internationale Handelsdag georganiseerd, op diverse locaties Nederland. In Oost Nederland was het ROC in Apeldoorn het decor voor dit evenement. Ondernemers uit het hele kamergebied met plannen op het gebied van internationale handel konden daar met al hun vragen terecht. Diverse workshops gaven een compleet beeld van alle aspecten van internationaal zaken doen. In individuele gesprekken konden ondernemers hun vragen aan specialisten kwijt. Als

Ondernemersadvies en Handelsregister

keynote speaker gaf correspondent en ondernemer Peter d'Hamecourt zijn visie op het zakendoen in Rusland. De internationale handelsdag in Apeldoorn trok zo'n 200 bezoekers.

SAMENWERKING

Samen met de EVD zijn er landensprekdagen aangeboden waarbij ondernemers bij de Kamer van Koophandel de gelegenheid krijgen om één op één te spreken met een handelsvertegenwoordiger van onze ambassade in betreffende landen. In 2008 zijn er drie van deze spreekdagen georganiseerd waarbij in totaal 20 gesprekken zijn gevoerd.

 www.kvk.nl/praktisch

HANDELSMISSIES EN BEURSDEELNAMES

In 2008 zijn er voor ondernemers diverse handelsreizen georganiseerd. In opdracht van de EVD, agentschap van het ministerie van Economische Zaken, organiseerde de Kamer van Koophandel Oost Nederland een handelsreis milieutechniek naar Roemenië en een reis voor de maakindustrie naar Bulgarije. In totaal 28 ondernemers namen deel aan de reis en waren tevreden over zowel de organisatie als het resultaat.

In 2008 heeft de Kamer van Koophandel Oost Nederland de stichting Dutch Poultry Center (DPC) ondersteund bij de internationale positionering van de Nederlandse gevogelte industrie. Om en op de VIV Moskou, de toonaangevende beurs op het gebied van intensieve veeteelt, hebben DPC en haar leden een uitstekend beeld gekregen van de

mogelijkheden die Rusland en omliggende landen te bieden hebben voor de Nederlandse gevogelte industrie.

Samen met vertegenwoordigers van bedrijfsleven, overheid en onderwijs is medio 2008 Silicon Valley bezocht. Doel van de reis was om te leren op welke manier het bedrijfsleven daar geprofiteerd heeft van de samenwerking tussen ondernemers, overheid en onderwijs en hoe dit ook in Oost Nederland zou kunnen werken. Dit heeft geleid tot een pilot "Embedded Coaching" waarin de Kamer van Koophandel één van de partners is. Veelbelovende high tech bedrijven worden gedurende acht weken ondergedompeld in Silicon Valley. Ze werden daar gecoacht in het krijgen van een mondiale scope op hun businessmodel en de organisatie van hun onderneming, waardoor een grotere groei in omzet en werkgelegenheid binnen bereik komt. De eerste resultaten van deze pilot zijn veelbelovend.

EXPORTDOCUMENTEN

Een essentiële taak van de Kamer van Koophandel is de afgifte van exportdocumenten, waaronder het Certificaat van Oorsprong (CVO) en het EUR-1 document. Voor de export naar veel landen buiten de EU is een CVO een noodzakelijk document. Zonder dit certificaat kunnen er moeilijkheden ontstaan bij de invoer in het land van bestemming. De Europese Unie heeft met een aantal landen en groepen van landen handelsakkoorden gesloten, waardoor exporteurs korting of vrijstelling op invoerrechten kunnen verkrijgen.

Ondernemersadvies en Handelsregister

In totaal werden door de Kamer van Koophandel Oost Nederland in het afgelopen jaar 27.026 Certificaten van Oorsprong afgegeven en 4.721 EUR-1 documenten. Eind 2008 zijn de eerste 63 digitale documenten afgegeven. Verwacht wordt dat er in 2009 een explosieve stijging in de digitale afgifte te zien zal zijn.

INTERNATIONALE HANDEL IN CIJFERS 2008

Klantvragen via balie / e-mail en telefoon	4500
PSB-Subsidietrajecten	58
Handelsreizen	3
Deelnemers Internationale Handelsdag	225
Aantal landsprekdagen	3
Deelnemers landsprekdagen	50
Aantal Adviesgesprekken	56
Aantal deelnemers aan seminars import / export	496

HANDELSREGISTER

RECHTSZEKERHEID

Het Handelsregister wordt wel eens het bevolkingsregister voor het bedrijfsleven genoemd. Derden mogen afgaan op de gegevens van ondernemingen en rechtspersonen die staan ingeschreven in het Handelsregister. Het Handelsregister biedt rechtszekerheid in het economische verkeer.

NIEUWE HANDELSREGISTERWET

Het onderhouden van het Handelsregister is een van de wettelijke taken van de Kamer van Koophandel en waarschijnlijk de bekendste. Met de inwerkingtreding van de Handelsregisterwet 2007 op 1 juli 2008 is voor de Kamers van Koophandel een nieuw tijdperk aangebroken. De beheerstaak is aanzienlijk verzwaaard.

De nieuwe wet zorgt ervoor dat het Handelsregister een Basisregister wordt voor ondernemingen en rechtspersonen. Er zijn twee belangrijke wijzigingen. Allereerst moeten voorheen niet inschrijfplichtige bedrijven, beroepsbeoefenaren en rechtspersonen nu wel ingeschreven worden in het Handelsregister. En ten tweede worden overheidsinstanties verplicht de gegevens te gebruiken voor hun dienstverlening. Dit is het zogenaamde meervoudige gebruik van handelsregistergegevens, waarvoor slechts eenmalig een opgaaf of mutatie hoeft te worden opgegeven. Dit bespaart de ondernemer veel administratieve rompslomp.

Het jaar 2008 heeft, naast het reguliere beheer, in het teken gestaan van de voorbereiding op- en implementatie van de Handelsregisterwet 2007.

REGULIERE BEHEERSACTIVITEITEN 2008

Naast het in- en uitschrijven van ondernemingen en rechtspersonen en het onderhoud van het handelsregister, verstrekken de Kamers informatie aan ondernemers en overheden in de vorm van uittreksels uit het register.

Ondernemersadvies en Handelsregister

NIEUW TE REGISTREREN ONDERNEMINGEN EN RECHTSPERSONEN

In een periode van 18 maanden na inwerkingtreding van de wet moeten de bedrijven, beroepsbeoefenaren en rechtspersonen die nu nog niet inschrijfplichtig waren, worden ingeschreven. In september 2008 is hiermee gestart en deze actie loopt door tot het einde van 2009. Het gaat voor Kamer van Koophandel Oost Nederland om ca. 35.000 inschrijvingen.

HEMEENSCHAPPELIJKE INSCHRIJVING BELASTINGDIENST – KAMERS VAN KOOPHANDEL

De gemeenschappelijke inschrijving voor eenmanszaken en personenvennootschappen is onderdeel geworden van de taken binnen de Kamer en verloopt succesvol. Door deze samenwerking ontvangen ondernemers gelijk bij de inschrijving van hun onderneming een (voorlopig) BTW-nummer. Dit is een grote winst ten opzichte van de werkwijze waarbij het BTW-nummer ná inschrijving apart bij de Belastingdienst moest worden aangevraagd.

HANDELSREGISTER CIJFERS 2008

Afgegeven ATA-Carnets	212
Afgegeven uittreksels	91969
Afgegeven vergunning	26
Afgegeven verklaringen	29
Handelsnaamonderzoeken	276
Colportageakten	21718
Deponering Algemene Voorwaarden	9465

WETTEN EN REGELS

Kennis van bestaande, nieuwe of gewijzigde wet en regelgeving is onmisbaar. De dienstverlening van de Kamer richt zich op het bewustmaken van ondernemers van de gevolgen van (nieuwe) regels voor de bedrijfsvoering. Daarnaast ondersteunt de Kamer ondernemers die een antwoord zoeken op specifieke vragen. Veelal gaat het om vragen naar aanleiding van een concreet knelpunt of conflict op juridisch gebied.

JURIDISCHE INFORMATIE

In het afgelopen jaar is veel aandacht besteed aan het toegankelijk maken van juridische informatie. Op onze website www.kvk.nl is de informatie over wetten en regels nog completer en actueler gemaakt. Bovendien zijn nieuwe producten toegevoegd zoals de "juridische APK" voor bedrijven. Het bezoek aan het onderdeel 'wetten en regels' op de website laat elk jaar een gestage groei zien.

➤ www.kvk.nl/wettenenregels

➤ www.kvk.nl/apk

THEMADAG WETTEN EN REGELS 2008

Na een proef in 2007 is ook in 2008 de Themadag Wetten en Regels met succes georganiseerd. In nauwe samenwerking met kennispartners is in Hengelo een bijeenkomst gehouden voor met name gevestigde ondernemers, die zich uitgebreid hebben laten informeren over diverse actualiteiten op het gebied van belastingen, personeel en afdekken van bedrijfsrisico's. In totaal hebben 220

Ondernemersadvies en Handelsregister

ondernemers de informatiemarkt bezocht en (actief) deelgenomen aan de workshops. Velen van hen hebben bovendien individuele gesprekken gevoerd met juristen, accountants en andere deskundigen.

COLLECTIEVE EN INDIVIDUELE VOORLICHTING

Samen met kennispartners in de (commerciële) markt is tijdens korte praktijkgerichte bijeenkomsten voorlichting gegeven aan ondernemers maar ook aan bestuurders van stichtingen en verenigingen. Uiteenlopende juridische onderwerpen als aansprakelijkheid, contracten, algemene voorwaarden, aannemen en ontslag van personeel zijn aan de orde gekomen.

De individuele vragen van klanten zijn veelal toegespitst op concrete juridische problemen. Na een korte analyse van het probleem geven bedrijfsadviseurs praktische juridische informatie en oplossingsrichtingen. Vaak wordt er doorverwezen naar het advocatensprekuur dat in samenwerking met de Nederlandse Orde van Advocaten is opgezet.

ARBITRAGE EN BINDEND ADVIES

Op het gebied van het beslechten van geschillen biedt de Kamer specifieke voorlichting en dienstverlening. Van oudsher heeft de Kamer als onafhankelijke organisatie de taak om op verzoek van een partij deskundigen te benoemen die een uitspraak doen in een geschil. Veelal gaat het om financiële en juridische geschilpunten. De voorzitter van de Kamer benoemt dan een of

meer arbiters die terzake kundig en onafhankelijk zijn. De benoemingsprocedure is gebaseerd op het arbitragereglement van de Kamer. Behalve arbiters benoemt de Kamer ook deskundigen die in een geschil geen vonnis wijzen maar aan partijen een bindend advies uitbrengen. Geregeld gaat het hierbij om waardering van een pakket aandelen. In 2008 waren in totaal acht zaken in behandeling.

 www.kvk.nl/bemiddeling

BEDRIJFSHUURADVIES

Ten aanzien van juridische problemen rond de huur van bedrijfsruimten geeft de Kamer specifieke voorlichting en advies. In het geval van een huurprijsgeschil tussen huurder en verhuurder van bedrijfsruimte krijgt de Kamer van de Rechtbank of van partijen geregeld de opdracht een huurprijzadvies op te stellen. De opdracht wordt door bedrijfshuuradviescommissies van de Kamer uitgevoerd. Voor de regio Twente en Zwolle e.o. zijn vaste commissies ingesteld bestaande uit onder andere makelaars en financiële en juridische deskundigen. Voor zaken in andere delen van het Kamergebied worden ad hoc adviescommissies ingeschakeld.

In 2008 waren 13 zaken in behandeling. Ongeveer de helft van die zaken had betrekking op winkels en horecapanden in Zwolle e.o.

 www.kvk.nl/huurovereenkomst

Bezoekers Themadag Wetten & Regels	220
Adviesgesprekken regelgeving	24

Financiële resultaten

Geconsolideerde balans per 31 December

in € 1000

	31-12-2008	31-12-2007
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	6.161	6.187
Financiële vaste activa	8	8
Vlottende activa		
Vorderingen	824	1.084
Liquide middelen	15.469	14.925
Totaal activa	22.462	22.204
PASSIVA		
Eigen vermogen	15.587	16.157
Voorzieningen	2.885	2.910
Kortlopende schulden	3.990	3.137
Totaal passiva	22.462	22.204

Financiële resultaten

Financiële resultaten

	2008	2007
Inkomsten uit heffingen	12.656	12.619
Inkomsten uit producten en diensten	3.217	7.129
Bedrijfsopbrengsten	15.873	19.748
Lonen en salarissen	7.299	6.627
Sociale lasten en overige personeelskosten	3.253	2.565
Kosten uitbesteed werk	1.317	1.812
Afschrijving op materiële vaste activa	674	703
Overige bedrijfskosten	4.903	8.037
Bedrijfslasten	17.446	19.744
Bedrijfsresultaat	-1.573	4
Financieel resultaat	1.003	939
Netto resultaat	-570	943

Balans en resultaten onder voorbehoud i.v.m. goedkeuring door Algemeen Bestuur Kamer van Koophandel Oost Nederland op 19 mei 2009